

LOUISE
DOUGHTY

Apple Tree Yard

Traducere din limba engleză
de Alex Bălă

Cuprins

Prefață	11
Partea întâi – X și Y	19
Partea a doua – A, T, G și C	103
Partea a treia – ADN	223

Prefață

Momentul se alcătuieste; crește și se alcătuieste – momentul în care îmi dau seama că am pierdut. Tânăra avocată, dra Bonnard, stă în picioare în fața mea: o femeie scundă, așa cum probabil vă amintiți, cu păr castaniu sub peruca de magistrat. Privirea ei e calmă, vocea ușoară. Robele ei negre arată șic mai degrabă decât sinistru. Ea radiază calm, credibilitate. Sunt în boxa martorilor deja de două zile și sunt obosită, foarte obosită. Mai târziu, voi înțelege că dra Bonnard a ales intenționat acest moment al zilei. A irosit destul de mult timp mai devreme, întrebând despre educația mea, depre căsnicia și hobby-urile mele. A mers pe atâtea piste diferite încât la început nu sunt atentă la faptul că această nouă linie de interogatoriu e semnificativă. Momentul se alcătuieste, dar încet; crește până la punctul culminant.

Ceasul din spatele sălii arată 15.50. Aerul e greu. Toată lumea e obosită, inclusiv judecătorul. Îmi place judecătorul. Își ia notițe atent, ridicând politicos mâna când vrea ca un martor să vorbească mai rar. Își suflă nasul frecvent, ceea ce îl face să pară vulnerabil. E sever cu avocații, dar blând cu juriul. O femeie s-a poticnit când recita jurământul, iar judecătorul a zâmbit și a dat din cap și a spus:

— Vă rog, nu e nevoie să vă grăbiți, doamnă.

Îmi place și juriul. Îmi pare o selecție acceptabilă; femeile predomină ușor, trei bărbați de culoare și șase asiatici, cu vârste de la circa douăzeci până la șazeci și ceva de ani. E greu de crezut că un grup așa de inofensiv ar putea să mă trimită la închisoare; e cu atât mai greu de crezut în acest moment, când toți sunt cufundați

în fotoliile lor. Niciunul dintre ei nu mai are postura vioaie și dreaptă pe care au adoptat-o la începutul procesului, cu fețe luminoase, pline de adrenalina propriei însemnătăți. La fel ca mine, au fost probabil surprinși la început că programul de la tribunal e atât de scurt, de la cel mai devreme zece dimineța până la prânz, și apoi nu mai târziu de ora patru. Dar acum înțelegem cu toții. E vorba despre lentoarea tuturor aspectelor – asta e atât de extenuant: acum suntem în plin proces și suntem apăsați de detalii. Se simt sufocați. Nici ei nu înțeleg unde țintește această tânără femeie.

Și apoi, în boxa cu panouri de lemn, în spatele straturilor groase de sticlă întărită, ești tu: coinculpatul meu. Înainte să depun mărturie, stăteam unul lângă altul, deși despărțiți de cei doi ofițeri așezați între noi. Fusesem sfătuită să nu mă uit la tine în timpul interogării celorlalți martori – aș fi părut complicele tău, mi s-a spus. De când mă aflu eu însămi în boxa martorilor, m-ai privit simplu și fără emoție, iar privirea ta calmă, aproape goală, e o alinare, pentru că știu că vrei să rămân puternică. Știu că a mă vedea aici, expusă și izolată, obiect al privirilor și judecăților, te va face să te simți protector. Privirea ta poate că nu trădează încordare pentru cei care nu te cunosc, dar eu am văzut acea căutătură aparent nepăsătoare a ta de multe ori. Știu la ce te gândești.

Nu există lumină naturală în Sala de judecată numărul 8, iar asta mă deranjează. Pe tavan e un aranjament de pătrate fluorescente zăbrelite, iar pe pereți sunt tuburi albe. Totul e atât de aseptice și de modern și de sever, dar asta face ca desfășurarea procesului să pară cu atât mai ciudată. Lambriurile, scaunele rabatabile cu husele lor din pânză verde, nimic nu se potrivește: dramatismul crucial al motivului pentru care suntem aici *versus* anosta frivolitate a procedurilor.

Mă uit în jur. Grefierul, care stă cu un rând mai jos, în fața judecătorului, are umerii lăsați. Susannah se află în loja publicului, lângă niște studenți ajunși cu aproximativ o oră mai devreme și lângă un cuplu de pensionari, care au fost acolo de la început, dar care nu au, din câte știu, nicio legătură cu cazul nostru, sunt doar niște amatori de teatru ce nu-și permit un spectacol pe West End.

Chiar și Susannah, care mă privește cu grija obișnuită, chiar și ea se uită la ceasul de la mână din când în când, așteptând sfârșitul zilei. Nimeni nu mai speră la întâmplări semnificative în acest punct.

— Aș vrea să ne întoarcem un pic în trecut, în cariera dumneavoastră, spune dra Bonnard. Sper că veți avea răbdare cu mine.

În cursul chestionării mele a fost scrupulos de politicoasă. Asta nu schimbă faptul că mă înspăimântă, cu calmul ei nenatural și aerul că știe ceva infinit de folositor despre care noi restul încă nu am aflat. Bănuiesc că e cu aproape douăzeci de ani mai tânără decât mine, are cel mult 35 de ani – nu e cu mult mai în vârstă decât fiul și fiica mea –, așa că probabil a avut o ascensiune fulminantă în barou ca să preia un asemenea caz.

Unul dintre jurați, un bărbat negru de vârstă mijlocie care poartă o cămașă roz și stă în capătul din dreapta, cască fără să se ascundă. Trag cu ochiul la judecător, care privește hotărât, dar cu pleoapele grele. Doar avocatul meu, Robert, pare vioi. Încruntă ușor din sprâncenele sale albe și groase și se uită concentrat la dra Bonnard. Mai târziu, mă voi întreba dacă a înregistrat ceva în acel moment, vreun indiciu în tonul ei aparent nevinovat.

— Puteți să-i amintiți curții, continuă ea, când ați participat prima oară la o ședință de audiere de la Parlament? Cât timp a trecut de atunci?.

N-ar trebui să mă simt ușurată, dar nu pot să mă abțin – e o întrebare ușoară. Momentul nu a început încă.

— Acum patru ani, răspund sigură pe mine.

Tânăra femeie se uită ostentativ la notițele ei.

— Acela era un comitet restrâns din cadrul Camerei Comunelor...

— Nu, spun eu, de fapt, era un comitet permanent de la Camera Lorzilor.

Sunt pe un teritoriu sigur aici.

— Comitetele permanente nu mai există, dar la acea vreme Camera Lorzilor avea patru, fiecare acoperind diferite zone ale

vieții publice. Eu am apărut în fața Comitetului Permanent pentru Știință pentru a vorbi despre evoluțiile din secvențierea computerizată în cazul cartografierii genomului.

Mă întrerupe.

— Dar lucrați full-time la Institutul Beaufort, nu-i așa, înainte să porniți pe cont propriu? Ăă, Institutul Beaufort pentru Cercetarea Genomului e titlul său complet, cred...“

Acest *non-sequitur* mă zăpăcește pentru o clipă.

— Da, da, am lucrat acolo full-time timp de opt ani, înainte să-mi reduc programul la două zile pe săptămână, un soi de rol de consultant în care...

— E unul dintre cele mai prestigioase institute de cercetare din țară, nu-i așa?

— Păi, alături de cele din Cambridge și Glasgow, în domeniul meu, bănuiesc, da, eram foarte...

— Puteți să-i spuneți curții unde se află Institutul Beaufort?

— E pe strada Charles II.

— E paralelă cu Pall Mall, cred, ajunge până la St. James Square Gardens?

— Da.

— Sunt multe institute pe acolo, nu-i așa? Institute, cluburi private, biblioteci de specialitate...

Trage cu ochiul la jurați și zâmbește ușor.

— Coridoare ale puterii, genul ăsta de chestii...

— Eu nu sunt... Eu...

— Iertați-mă, cât timp ați lucrat la Institutul Beaufort?

Nu pot să împiedic strecurarea unei ușoare iritări în vocea mea, deși acesta e încă un aspect pe care am fost nevoită să îl evit.

— Încă lucrez acolo. Dar full-time, opt ani.

— Ah, da, îmi cer scuze, ați mai spus asta. Și în cursul acestor opt ani, ați făcut naveta în fiecare zi, cu autobuzul și metrourl?

— Mai mult cu metrourl, da.

— Ați mers pe jos de la Piccadilly?

— Stația de metrou Piccadilly, da.

— Iar în orele de prânz sau în pauzele de cafea, sunt multe locuri unde se poate mânca acolo? Pub-uri după muncă etc.?

Auzind acestea, procuroarea, dna Price, expiră încet și începe să-și ridice mâna. Judecătorul se uită peste ochelari la tânăra avocată, iar ea își ridică podul palmei ca răspuns.

— Mă scuzați, My Lord, ajung curând la subiect, da...

My Lord. Experiența mea prealabilă cu sălile de tribunal se limita la seriale polițiste și mă așteptam la *Onorată Instanță*. Dar aici suntem la Old Bailey. El e un Lord – sau ea e o Lady. *Ți s-ar putea părea ciudate sau intimidante perucile și felurile ceremonioase în care oamenii se adresează unii altora*, fusesem avertizată. Dar nu găsesc perucile ca fiind intimidante, ca de altfel nici formulele ezoterice de adresare; mi se par hilare. Ce mă intimidează e birocrăția, stenograful clic-clac-uind mai departe – laptopurile, microfoanele, gândul că dosarele despre mine se acumulează, din ce în ce mai mult, cu fiecare cuvânt – tot acest mare scrâșnet al procedurilor. Asta mă intimidează. Mă face să mă simt ca un șoarece de câmp prins între lamele uriașe ale unei combine. Mă simt așa, deși probabil sunt la fel de bine pregătită ca orice martor. Soțul meu s-a asigurat de asta. A angajat un avocat de top, cu patru sute de lire pe oră, ca să mă pregătească. Mi-am amintit, de cele mai multe ori, să mă uit la juriu când răspund, în loc să mă întorc instinctiv spre avocat. Am urmat sfatul potrivit căruia cea mai simplă metodă pentru a-mi aminti asta este să-mi poziționez picioarele în așa fel încât degetele să fie îndreptate spre juriu. Am ținut umerii drepti, am rămas calmă, am realizat un bun contact vizual. Membrii echipei mele sunt de acord că m-am descurcat foarte bine.

Avocata a acceptat avertismentul judecătorului și acum mă privește din nou.

— Deci, în total, ați vizitat sau ați lucrat în burgul Westminster timp de, cât, cam doisprezece ani? Mai mult?

— Mai mult, probabil, răspund, iar momentul începe să se construiască atunci, acolo, cu o profundă senzație de neliniște

aflată undeva în mine, pe care o identific ca o ușoară strângere a plexului meu solar. O diagnostichez în mine chiar în timp ce mă năucește.

— Deci, spune ea, iar vocea îi devine înceată, blândă. Ar fi corect să spunem că, având în vedere naveta și mersul pe jos de la metrou și orele de prânz și așa mai departe, cunoașteți foarte bine zona?

Crește. Încep să răsuflu tot mai greu. Simt cum pieptul mi se ridică și coboară, imperceptibil la început, dar cu cât încerc mai mult să mă controlez, cu atât devine mai evident. Atmosfera din sală se încordează, toată lumea o poate simți. Judecătorul mă fixează. Mi se pare mie sau juratul în cămașă roz de la periferia câmpului meu vizual s-a așezat un pic mai drept, s-a aplecat înaintea în scaun? Dintr-odată, nu mai îndrăznesc să mă uit direct la juriu. Nu îndrăznesc să mă uit la tine, așezat în boxă. Dau din cap, incapabilă să vorbesc. Știu că în câteva secunde o să încep să mă hiperventilez. Știu asta deși nu mi s-a mai întâmplat niciodată.

Vocea avocatei e joasă și insinuantă:

— Știți magazinele, cafenelele...

Broboane de sudoare îmi gâdilă ceafa. Scalpul meu e mai strâmt. Ea face o pauză. Și-a dat seama de neliniștea mea și vrea să știu că am ghicit bine: știu unde vrea să ajungă cu întrebările astea, iar ea știe că știu.

— Străduțele lăturalnice...

Se oprește din nou.

— Gangurile...

Iar acesta e momentul. Acesta e momentul în care totul se prăbușește, iar eu știu și tu, în boxă, știi de asemenea, pentru că îți pui capul în mâini. Știm amândoi că suntem pe cale să pierdem tot – căsniciile noastre s-au încheiat, carierele noastre sunt terminate, am pierdut respectul fiului și fiicei mele, iar mai mult decât atât, libertatea noastră e în pericol. Toate lucrurile pentru care am muncit, tot ce am încercat să protejăm: totul e pe cale să se năruie.

Acum mă hiperventilez de-a binelea, respirând cu înghițituri mari și adânci. Avocatul meu – bietul Robert – se holbează la mine, derutat și alarmat. Acuzarea și-a dezvăluit strategia de atac înainte de proces și nu a fost nimic neașteptat în pledoaria sa de deschidere sau în depozițiile martorilor săi. Dar acum mă aflu în fața avocatei tale, parte a echipei apărării, iar apărarea ta și apărarea mea au avut o înțelegere. Ce se întâmplă? Văd că Robert se gândește. Se uită la mine și văd pe fața lui: *e ceva ce ea nu mi-a spus*. Nu are nici cea mai vagă idee ce urmează, știe doar că nu știe. Probabil că e coșmarul oricărui avocat, ceva ce îl sau o găsește cu temele nefăcute.

Mai jos de boxa martorilor, așezați în spatele birourilor cele mai apropiate, membrii echipei acuzării se holbează și ei la mine; procurorul-șef și asistentul ei, femeia de la Serviciul de Procuratură al Coroanei la masa din spatele lor și, la încă un rând de mese în spate, Ofițerul Senior de Investigație de la Poliția Metropolitană, ofițerul de caz, ofițerul responsabil cu probele. Mai încolo, lângă ușă, se află tatăl victimei în scaunul său cu roțile și Ofițerul pentru Relații cu Familia însărcinat să se ocupe de el. Cunosc distribuția acestei piese de teatru la fel de bine pe cât îmi cunosc propria familie. Toți mă privesc fix – toți, iubirea mea, în afară de tine. Tu nu mă mai privești.

— Nu-i așa că vă e cunoscută, întreabă dra Bonnard cu vocea ei catifelată și înșelătoare, o străduță numită Apple Tree Yard?

Închid ochii, foarte încet, ca și cum aș trage storurile peste toată viața mea de până în acest moment. Nu se aude niciun sunet în sală, apoi cineva de pe băncile din fața mea își mișcă picioarele. Avocata face o pauză de efect. Știe că o să țin ochii închiși un moment sau două: pentru a asimila toate astea, pentru a încerca să-mi potolesc respirația dezordonată și să câștig câteva secunde în plus, dar timpul ne-a alunecat printre degete ca apa și nu mai e niciun pic, nici măcar un moment: s-a terminat.

Ca să încep de unde a început – de fapt, a început de două ori. A început în acea zi rece de martie în Capela St. Mary Undercroft din Palatul Westminster, sub sfinții înecați și sfinții arși pe rug și sfinții supuși la toate tipurile de tortură. A început în noaptea aceea, când m-am ridicat din pat la patru dimineața. Nu sunt o insomniacă veritabilă. Nu m-am foit niciodată noapte de noapte și nici nu am petrecut săptămâni întregi într-un miros greu de epuizare, îngrijorată și palidă. Din când în când mi se întâmplă să mă trezesc brusc și inexplicabil – și așa a fost și în noaptea aceea. Ochii mi s-au deschis, iar mintea mi s-a dezmeticit direct în starea de conștiență. *Dumnezeule*, m-am gândit, *s-a întâmplat...* Am parcurs din nou cele întâmplate, și de fiecare dată totul a părut și mai absurd. M-am strecurat sub plapumă, cu mișcări grele, am închis ochii, apoi i-am deschis imediat, știind că n-o să mi se mai facă somn timp de cel puțin încă o oră. Conștiința de sine: e unul dintre principalele beneficii ale unei vârste înaintate. E premiul nostru de consolare. Nu există luciditate sau discernământ la ora aceea. Există doar nesfârșita frământare turbulentă a gândurilor noastre, fiecare mai confuz și întortocheat decât precedentul. Așa că m-am ridicat.

Soțul meu dormea dus, respirând zgomotos și răgușit.

— Bărbații pot să atingă o stare vegetativă persistentă în cursul nopții, mi-a spus cândva Susannah. E o condiție medicală binecunoscută.

Așa că m-am ridicat și m-am strecurat din pat, cu pielea înfiorată de frigul din cameră, mi-am luat halatul de lână din cărligul

de pe spatele ușii, mi-am amintit că papucii mei erau în baie, și am tras ușa după mine, cu grijă, pentru că nu voiam să-l trezesc pe soțul meu, bărbatul pe care îl iubesc.

Poate că nu există luciditate sau discernământ la ora aceea, dar există computerul. Al meu e într-o cameră de la mansardă, cu un tavan înclinat la un capăt și uși de sticlă care dau într-un balconaș ornamental la celălalt, deasupra grădinii. Eu și soțul meu avem câte un birou fiecare. Suntem unul dintre acele cupluri. În biroul meu există un poster cu spirala dublă pe perete și un covor marocan și un bol de lut pentru agrafe de birou pe care fiul nostru l-a făcut pentru mine când avea șase ani. În colț e un vraf de reviste *Science* înalt cât masa mea de lucru. Îl țin în colț ca să nu se prăbușească. În biroul soțului meu există o masă cu capac de sticlă și rafturi albe încastrate și o singură fotografie alb-negru cu un vagon de tramvai din San Francisco, circa 1936, cu rame din lemn de fag, atârnată pe peretele din spatele computerului. Munca lui n-are nimic de a face cu vagoanele de tramvai – e expert în anomalii genetice ale șoarecilor – dar nu ar ține o poză cu un șoarece pe peretele său mai mult decât ar ține o jucărie de pluș pe fotoliul său. Computerul lui e un dreptunghi gol și lipsit de cabluri. Stilourile și obiectele de papetărie sunt păstrate toate într-un mic sertar gri de sub masă. Cărțile lui de specialitate sunt aranjate în ordine alfabetică.

Există o satisfacție în deschiderea unui computer în mijlocul nopții; zumzetul jos, luminița albastră care strălucește în întuneric, acțiunea și atmosfera pline fiecare de senzația că alți oameni nu fac asta chiar acum și că nici eu n-ar trebui s-o fac. După ce am deschis computerul, m-am dus până la caloriferul cu ulei aflat lângă un perete – de obicei sunt singură în casă în timpul orelor de lucru și am propriul calorifer aici. Am pus comutatorul pe poziția minimum și caloriferul a scos un clic și un gălgâit în timp ce uleiul dinăuntru a început să se încălzească. M-am întors la birou, m-am așezat pe scaunul de piele neagră și am deschis un nou document.